

Vammaisneuvoston aloite takuueläkkeen saajan terveydenhuollon maksuttomuudesta

vammneuv 14.08.2024 § 28
3316/06.00.00/2024

Valmistelija: Laila Hytönen, laila.hytonen@pshyvinvointialue.fi, puh.
044 717 6175

Pohjois-Savon hyvinvointialueen asiakasmaksuhinnaston mukaan:

- Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä, jollei lailla toisin säädetä. Maksu voidaan periä henkilön maksukyvyyn mukaan. Palveluista perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen.
- Sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin, kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista. Maksun alentamisen ja perimättä jättämisen on oltava ensisijaista toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) tarkoitettuun toimeentulotukeen nähden.
- Asiakasmaksulain säännös velvollisuudesta maksun alentamiseen ja perimättä jättämiseen ei koske terveydenhuollon tasasuuruksia asiakasmaksuja (terveyskeskuksen avohoidon maksut, poliklinikka-, päiväkirurgia-, sarjahoitomaksut, lyhytaikaisen laitoshoidon maksut, suun terveydenhuollon maksut). Tasasuuruiset maksut ovat asiakasmaksulain 11 §:n 2 momentissa tarkoitettuja maksuja, joiden osalta ei ole lakiin perustuvaa velvollisuutta alentaa tai jättää niitä perimättä. Terveydenhuollon tasamaksuja voidaan alentaa tai jättää perimättä sillä perusteella, että maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista.
- Asiakkaalta perityille julkisen terveydenhuollon tietyille maksuille on säädetty enimmäismäärä eli maksukatto. Seurantajakso on kalenterivuosi. Jos maksujen yhteismäärä ylittää kalenterivuoden aikana 762 €, ovat maksukattoon sisältyvät palvelut tämän jälkeen kalenterivuoden loppuun saakka maksuttomia.

(Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksut 1.1.2024 alkaen Pohjois-Savon hyvinvointialueella)

HUS:ssa on käytäntö, jonka mukaan takuueläkkeen saajalle voidaan myöntää maksuvapautus terveydenhuollon asiakasmaksuista. Maksuvapautus voidaan myöntää määräajaksi tai toistaiseksi. Maksuvapautuksen saadakseen asiakkaan tulee toimittaa Kelan päätös takuueläkkeestä.

Maksuvapautuksen myöntämisellä voisi olla myönteisiä vaikutuksia takuueläkkeen saajien elämäntilanteeseen. Yleinen hintojen kallistuminen ja asiakasmaksujen korotukset ovat heikentäneet eläkkeensaajien toimeentuloa. Pienituloiset saattavat maksujen takia jättää tarpeelliset perusterveydenhuollon käynnit käyttämättä, joka voi aiheuttaa kasvavia kustannuksia sairauden myöhemmässä vaiheessa. Maksuvapautus mahdollistaisi pienituloisille eläkkeensaajille myös paremman toimeentulon ja sitä kautta hyvinvoinnin lisääntymisen. Asiakkaan ei myöskään tarvitsisi enää seurata maksukaton täyttymistä. Lisäksi menettelutavan avulla voitaisiin vähentää hakemuksia maksujen alentamisesta tai perimättä jättämisestä. Hakemukset aiheuttavat ylimääräistä työtä asiakkaille, edunvalvojille ja asiakaslaskutukseen.

Päätösehdotus

Neuvosto keskustelelee asiasta ja päättää aloitteen laatimisesta.

Päätös

Neuvosto kannatti aloitteen laatimista. Puheenjohtaja ja sihteeri kirjoittavat aloitteen valmistelutekstin pohjalta.